

Suomen Kansallinen Biotieteiden Komitea

Vuoden 2019 toimintakertomus

Suomen kansallinen biotieteiden komitea toimi Societas Biochemica, Biophysica et Microbiologica Fenniae ry.:n (Biobio-seura) yhteydessä ja sen jäseniksi valittiin Biobio-seuran hallituksen jäsenet Biobio-seuran vuosikokouksessa 26.3.2019.

Komitean puheenjohtajana toimi dos. Hannu Koistinen (Medicum, HY), varapuheenjohtajana FT Terhi Maula (Biokemian laitos, TY), taloudenhoitajana dos. Peter Sarin (Molekulaaristen ja integratiivisten biotieteiden tutkimusohjelma, HY) ja sihteerinä FM Elina Pietilä (Tutkimusohjelmayksikkö, HY).

Komitean muina jäseninä toimivat dos. Marc Baumann (Medicum, HY), dos. Kaisa Haukka (Mikrobiologian osasto, Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta, HY), prof. Jukka Finne (Molekulaaristen ja integratiivisten biotieteiden tutkimusohjelma, HY), prof. Ilpo Vattulainen (Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta HY & Fysiikan laitos, TAU), FT Erkki Raulo (Research Services, HY), FT Maarit Jokela (OY) ja apulaisprof. Jaana Rysä (Farmasian laitos, UEF).

Komitean toiminta määritellään sille vuonna 2016 laadituissa säännöissä, jotka on vahvistettu sekä komitean että Biobio-seuran vuosikokouksessa. Kansalliskomiteatoiminta on samalla sisällytetty Biobio-seuran sääntöihin.

Kokoukset vuonna 2019

- Kansalliskomitean varsinainen vuosikokous järjestettiin 26.3.2019 Tieteiden talolla, Helsingissä. Kokouksessa vahvistettiin edellisen toimintavuoden toimintakertomus ja hyväksyttiin ehdotukset komitean jäsenistöksi, toimintasuunnitelmaksi sekä tulo- ja menoarvioksi vuodelle 2019.
- Lisäksi komitea kokoontui 11.2., 5.6. ja 23.10. Helsingissä keskustellakseen mm. kansainvälisten kattojärjestöjen kokouksista ja niihin osallistumisista vuoden 2019 aikana sekä toimintatuen anomisesta Suomen Tiedeakatemiasta – yhteistyöneuvostolta (entinen Tiedeakatemiain neuvottelukunta) vuoden 2020 kokoukseluihin.

Kansalliskomiteatoimintaan liittyvät luottamustehtävät

Komitea edusti Suomea seuraavissa biotieteitä edustavissa kansainvälisissä organisaatioissa, joiden jäsenmaksun Suomen Tiedeakatemit –yhteistyöneuvosto maksoi:

The Federation of European Biochemical Societies (FEBS)
The Federation of European Microbiological Societies (FEMS)
The International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
International Union of Microbiological Societies (IUMS)
International Union for Pure and Applied Biophysics (IUPAB)

Komitealla oli lisäksi Biobio-seuran kautta edustus European Biophysical Societies' Association -järjestössä (EBSA), jonka kokouksiin voi osallistua yksi Suomen edustaja. Komitean delegaattit edustivat äänivaltaisina jäseninä Suomen biotieteitä seuraavissa kattojärjestöjen yleiskokouksissa:

- **FEBS:** Council meeting, 12.-13.7.2019, Krakova, Puola. Delegaatti Hannu Koistinen.
- **EBSA:** General Assembly, 22.-23.7.2019, Madrid, Espanja. Delegaatti Thomas Nyholm.
- **FEMS:** Council meeting, 6.-7.9.2019, Milano, Italia. Delegaatti Peter Sarin.

Edustajat ovat kokeneita tutkijoita, jotka pystyvät edustamaan Suomen intressejä laajasti ja informoimaan kollegojansa kattojärjestöjen toiminnasta mm. Biobio-seuran kautta.

FEBS:n yleiskokouksen yhteydessä järjestetyissä toimihenkilövaaleissa Suomi sai lisäksi kolme uutta luottamustoimea: Erkki Raulo - Education Committee, Kristiina Mäkinen - Advanced Course Committee sekä Maciej Lalowski - Fellowship Committee. Näiden lisäksi komitean jäsen Ilpo Vattulainen jatkaa EBSA:n hallituksessa.

Luottamustoimien lisäksi komitean puheenjohtaja edusti komiteaa marraskuussa Viron Biokemisti-seuran 60-vuotisjuhlassa Virossa.

Kansalliskomiteatoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Komitean jäsenet osallistuivat aktiivisesti kansainvälisten kattojärjestöjen toimintaan ja sisäisiin asiantuntijakomiteoihin sekä -verkostoihin. Kattojärjestöjen kautta komitea vaikuttaa myös globaalisti mm. tiedepoliittisiin linjauksiin ja tiedeopetuksen kehittämiseen. Suomen Tiedeakatemioiden vahvistamien kattojärjestöjen lisäksi komitealla oli Biobio-seuran kautta edustajia myös muissa kansainvälisissä järjestöissä, kuten European Peptide Society, European Proteomics Association, European Biophysical Societies' Association, International Carbohydrate Organization sekä International Glycoconjugate Organization, joiden toimintaan osallistumista yhteistyöneuvosto ei tue. Suomen edustajat ovat tehneet pitkäjänteistä työtä jäsenistön moninaisuuden huomioimiseksi sekä tasapuolisen sukupuolijakauman toteutumiseksi kattojärjestöjen toimielimissä.

Viestintä

Kansalliskomitea viestitti toiminnastaan ja niistä kansainvälisten luottamustoimien hauista, joihin ei nimetty komitean hallituksen jäseniä, Biobio-seuran jäsenpostin yhteydessä.

FEBS, Council Meeting, Delegaatti Hannu Koistinen

Kokouksessa esitettiin edellisen vuoden toiminta- ja talousraportit, sekä vahvistettiin pääsihteerin (Secretary General) ja useiden toimikuntien puheenjohtajien jatkokaudet. Heille ei ollut vastaehdokkaita. Meille tärkeämpää oli uusien jäsenten valinta FEBS:n toimikuntiin. Neljässä toimikunnassa oli yksi tai useampi paikka avoinna ja Biobio-seuralla oli ehdolla edustaja näihin kaikkiin. Kolme edustajaamme tuli valituksi: Kristiina Mäkinen (Advanced Courses Committee), Erkki Raulo (Education Committee) ja Maciej Lalowski (Fellowship Committee).

FEBS on vakavarainen organisaatio (varat yli 60M€), joten toimikunnilla on hyvät edellytykset toteuttaa tavoitteitaan. Tulot, jotka ovat menoja suuremmat, tulevat pääosin tieteellisten lehtien rojaltilmaksuista (n. 7M€/vuosi). Suurin osa varoista on sijoitettu, jotta toimintaedellytykset säilyisivät, vaikka avoimen julkaisemisen ("open access") yleistymisen myötä rojaltiltulot romahtaisivat. Sen lisäksi että FEBS:n kaltaisten järjestöjen yleishyödyllinen toiminta voi kärsiä julkaisujen rojaltiltulojen vähenemisestä, FEBS:n julkaisukomitea (Biobio-seuran tavoin) näkee avoimeen julkaisemiseen laajamittaisesti siirryttäessä uhkana sen, että julkaisujen voluumi voi kasvaa laadun kustannuksella. Kokouksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että rikkaammat Euroopan maat osallistuvat suhteellisen vähän FEBS:n toimintaan. Sama pätee kongressiin ja sitä edeltävään nuorten tutkijoiden foorumiin, joihin osallistui hälyttävän vähän edustajia Suomesta (foorumiin, jonka osallistujille maksettiin kaikki kulut, ei lähetetty edes yhtään hakemusta suomesta). Uusien toimikuntaedustajiemme mukana Suomen rooli FEBS:ssä vahvistunee, mutta Biobio-seuran on tehtävä enemmän työtä, jotta tutkijat osallistuisivat myös FEBS:n tieteellisiin kokouksiin ja käyttäisivät hyväkseen erilaisia FEBS:n tarjoamia kursseja ja apurahoja. FEBS tukee myös jäsenseurojen järjestämiä tieteellisiä kokouksia/kursseja, mikä voi olla yksi vaihtoehto parantaa osallistumistamme ja saada laajempaa konkreettista hyötyä FEBS:n jäsenyydestä.

Fellowship komitea tukee sekä pitkiä (max 3 v), että lyhyitä (2-3 kk) tutkijavierailuja. Tuki on apurahan muodossa ja se ei enää kelpaa osassa rikkaimmista maista (kuten Ranska), joissa yliopistot vaativat, että työskentelevillä henkilöillä on palkka. Tämäkin lienee osaltaan polarisoimassa eroja rikkaiden ja köyhempien maiden välillä.

Kokouksen tauoilla oli Baltian maiden edustajien kanssa puhetta, että yhteistyötä voitaisiin tiivistää. Jonkin verran keskustelin myös, josko kongressin siirtäminen (Suomen) lomien kannalta parempaan ajankohtaan lisäisi Pohjois-Euroopan maiden osallistumista. Tästä ei kuitenkaan päästy konsensukseen edes pienellä porukalla, koska loma-ajat (ja yliopistojen opetuksen ajoittuminen) Euroopan sisällä vaihtelevat suuresti ja lisäksi pitää ottaa huomioon kilpaileva tarjonta (mm. EMBO:n tapahtumat).

EBSA, General Assembly, Delegaatti Thomas Nyholm

The meeting was chaired by the EBSA president Anthony Watts and the secretary of the meeting was John Seddon (EBSA Secretary). The Chairman opened the meeting and started by going through the minutes of the last President's meeting that was held in Edinburgh 17th -18th July 2017. Here, the role of Ilpo Vattulainen as newsgroup moderator was mentioned. It was also mentioned the Manuel Prieto left the organization to join IUPAB.

The Managing Editor, Rob Gilbert, of the European Biophysical Journal presented the journal and its importance for EBSA as a source of funding for EBSA meetings. According

to the editor the majority of articles published in the journal are non-European. EBSA Treasurer Tony Wilkinson presented the amount of money available to the organization and how it has been used. The majority of the use was for the organization of scientific meetings. The amounts of travel bursaries and fellowships awarded to scientists from different nations was also listed. It can be mentioned that 400 € was given to Finnish scientists(s). EBSA had also given out financial support to organizers of other conferences including Vesa Olkkonen's ICBL conference held in Helsinki 2018.

In an election of members for the EBSA Executive Committee the following persons were proposed and selected for different positions: Jesus Perez-Gil, Spain, EBSA President, EBSA Officer; Tony Watts, UK, ex-officio Past President and Rob Gilbert, UK, Managing Editor of the European Biophysics Journal, ex-officio. The Executive Committee proposed election of: Elena Pohl, Austria, as Vice President, 2021 EBSA Congress Organiser in Vienna.

FEMS, General Meeting, Delegaatti Peter Sarin

Kokous aloitettiin vahvistamalla sen päätösvalta, jonka jälkeen pidettiin lyhyt esittelykierrös, jossa kansalliset edustajat ja toimihenkilöt kertoivat taustastaan ja toiminnastaan FEMS:ssä. Nykyisen puheenjohtajan Bauke Oudegan kausi päättyi ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti ilman vastaehdokkaita entinen varapuheenjohtaja, Hilary Lappin-Scott. Organisaatiomuutoksen seurauksena varapuheenjohtajan tehtävä poistui ja tilalle luotiin *Secretary General* –toimi. Tähän tehtävään oli ehdolla neljä ehdokasta, joista Branka Vasiljevic Serbiasta valittiin tiukan, kolme äänestyskierrosta vaatineen valinnan jälkeen. Hallituksen johtajapaikoista oli avoinna myös *Director – Policy & Business*, johon valittiin verrattain yksimielisesti Paul Cos Belgiasta, jonka näkemys kattojärjestön yhteiskunnallisesta toiminnasta ja yhteistyöstä kaupallisten tahojen kanssa sai suurimman kannatuksen.

Uusina jäsenorganisaatioina hyväksyttiin *Kazakhstan Association of Human Microbiome Reseachers* ja *Georgian Association of General and Applied Microbiology*. Nämä valinnat eivät olleet yksimielisiä ja varsinkin Ransan edustaja vastusti äänekkäästi Kazakstanin komitean hyväksymistä mm. sillä perusteella, että kyseinen komitea keskittyy ihmisen mikrobistoon eikä siten edusta tarpeeksi kattavasti ja laaja-alaisesti muuta mikrobiologista tutkimusta.

Edellisen vuoden toimintakertomus esitettiin varainhoitajan toimesta. Vuoden 2019 tilikaudesta on tulossa hyvin ylijäämäinen ja sama tilanne on jatkunut vuodesta 2015, ylijäämän ollessa n. 1,3 miljoonaa €/vuosi. Tämän hetkinen varallisuun on n. 10 miljoonaa euroa. Vaikka kattojärjestön talous on hyvällä tolalla ja organisaatiomuutos on onnistuneesti saatettu päätökseen, huolta herättävät FEMS:n riippuvuus julkaisutuloista (peräti yli 90% järjestön kassavirrasta siitä lähtien kun FEMS:n julkaisut siirrettiin Oxford University Press –kustantajan alaisuuteen v. 2015) ja PlanS-ehdotuksen tuomat haasteet. Epävakaisuuden vähentämiseksi osa varallisuudesta on jo sijoitettu osakkeisiin ja muihin sijoituskohteisiin ja näistä saatu tuotto noussee n. 250 000 € tasolle vuoden 2020 aikana. Brexitin tuomaan haasteeseen on jo varauduttu siirtämällä koko rahaliikenne euromääräiseksi ja järjestön päämaja Delftiin. Julkaisutoiminnan haasteista keskusteltiin erikseen pienryhmissä ja konkreettisina ehdotuksina mainittiin mm. jäsenten julkaisukustannusten kohtuullistaminen jäsenalennuksen muodossa (Suomessa alennettu hinta Biobio-seuran jäsenille; vaatii

GDPR-kannanoton), uusiin julkaisusarjoihin panostaminen (mm. virologia, jossa puuttuu eurooppalainen vaihtoehto), sekä nykyisten julkaisusarjojen selkeämpi kohdentaminen kahteen kategoriaan; yleisluontoiset ja kohdennetut julkaisusarjat.

Muut asiat: Seuraava *Annual General Meeting* (AGM) Splitissä 4.-5.9.2020. Norja ja Kreikka ehdolla vuoden 2021 AGM:n järjestäjiksi.

Ensimmäinen *FEMS Conference on Microbiology* järjestetään Belgradissa, Serbiassa 2.-4.7.2020, sitä seuraava Tallinnassa 2022 (Tanskan ja Viron kansalliskomiteoiden yhteinen esitys, Suomen tukema; hyväksyttiin kokouksessa).

Eliora Ron lähetti kaikille kansalliskomiteoille terveiset, että *European Academy of Microbiology* kaipaa uusia, ei eläköityneitä jäseniä (Suomesta tällä hetkellä vain prof. Em. Dennis Bamford). Suomen kansallinen biotieteiden komitea pohtii mahdollisia jäsennimityksiä tulevissa kokouksissa.